

Motion till riksdagen 2017/18:3913

av **Annika Eclund m.fl. (KD)**

med anledning av prop. 2017/18:24 Stärkt koppling mellan skola och arbetsliv

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen beslutar att den nya lagen ska träda i kraft först den 1 juli 2019.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt utreda hinder för prao kopplade till arbetsmiljöreregler och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om flexibilitet i utformandet av utbildningskontrakt för elever på lärlingsutbildningar i gymnasieskolan och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samverkan och kontakt med arbetslivet ska genomsyra hela skolgången och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regeringens proposition innebär att ändringar görs i skollagen som innebär att en huvudman för en grundskola eller specialskola ska ansvara för att praktisk arbetslivsorientering, prao, anordnas under sammanlagt minst tio skoldagar för alla elever i grundskolan fr.o.m. årskurs 8 och i specialskolan fr.o.m. årskurs 9.

Kristdemokraterna instämmer i att kopplingen mellan skola och arbetsliv behöver stärkas. Det är positivt för barn att komma i kontakt med arbetslivet, att få en inblick i vad det innebär att arbeta, att förstå vilka kunskaper som krävs inom olika yrken och lära sig mer om arbetsmarknaden. Regeringens proposition innehåller dock några frågetecken som behöver få sitt svar innan lagen träder i kraft. Bland annat handlar det om arbetsmiljöreregler som hindrar företag från att ta emot praoelever. Det är också viktigt att det finns en tydlig struktur för samverkan mellan skolhuvudmännen och den närliggande arbetsmarknaden. Ansvaret för elevernas prao ska inte enbart ligga på den enskilda skolledaren utan bör även vara ett ansvar för skolhuvudmannen. Detta bör klargöras innan lagstiftningen träder i kraft. Därför föreslår Kristdemokraterna ett

uppskjutet ikraftträdande av lagen fram till att möjligheterna för företag att ta emot praoelever har utretts, strukturer för samverkan finns på plats och huvudmannens ansvar har klargjorts.

I och med 1994 års läroplan försvann praktisk arbetslivsorientering (prao) som obligatorium i grundskolan. Bland orsakerna till det framfördes att det var svårt för skolor att genomföra prao eftersom arbetsmiljöregler utgjorde hinder för många arbetsplatser att ta emot elever. Efter att Arbetsmiljöverket stramat upp reglerna kring arbetsmiljön har företag blivit mer restriktiva till att ta emot praoelever. Vidare har Arbetsmiljöverket framfört att skolor inte kunnat garantera eleverna säkerhet på praoplatserna, och man har rest krav på att skolorna ska genomföra riskbedömningar på varje arbetsplats. Detta är dock näst intill ogörligt; skolor har inte resurser eller kompetens till det, vilket i stället har lett till att vissa kommuner helt tagit bort prao från skolan. Det är nu viktigt att skyndsamt utreda hur regler kring arbetsmiljö samspelar med prao och hur dessa kan anpassas för att möjliggöra för fler företag att ta emot praoelever. Den föreslagna utredningen bör också ta upp relationen mellan skola och arbetsplats inom utbildningskontrakt på gymnasial lärlingsutbildning.

Regeringen föreslår ändringar i skollagen som innebär att omfattningen i tid av det arbetsplatsförlagda lärandet för en elev som går gymnasial lärlingsutbildning tydligare ska framgå av det utbildningskontrakt som ska tecknas för eleven. Regeringen menar att det ska framgå av skollagen att det i ett utbildningskontrakt ska anges hur många veckor av utbildningen som ska genomföras på en arbetsplats varje termin och vilka tider som ska gälla för eleven på arbetsplatsen. Kristdemokraterna anser att det är viktigt att det finns utrymme för flexibilitet för att inom ramen för det arbetsplatsförlagda lärandet kunna hantera vissa moment i utbildningarna som sällan förekommer på en arbetsplats. Alltför strikta detaljregleringar riskerar att höja trösklarna för företag som vill ta emot lärlingar. När förutsättningarna för ett företag ändras kan det vara svårt att exempelvis på förhand ange exakt vilka tider som ska gälla på arbetsplatsen. Kristdemokraterna föreslår därför att lagen ska ändras så att utbildningskontrakt fortsatt ska kunna tecknas med viss flexibilitet och inte innehålla ett krav på att på förhand specificera exakt vilka tider som ska gälla för eleven.

Arbetsmiljöverket har i sitt remissyttrande framfört att utbildningskontraktet även bör innehålla en ansvarsfördelning mellan skolan och arbetsplatsen när det gäller det gemensamma ansvaret för att arbetsmiljöreglerna följs. Kristdemokraterna anser, som tidigare nämnts, att den utredning som föreslås titta på relationen mellan skola och arbetsgivare i förhållande till arbetsmiljöregler och praoelever också ska innefatta den gymnasiala lärlingsutbildningen.

Kristdemokraterna vill utöver obligatorisk prao att formerna för kontakt med arbetsliv och lokalt näringsliv genomsyrar hela elevens skolgång. Formerna för detta skulle kunna vara studiebesök och kontakter med företag, offentlig verksamhet och det civila samhällets organisationer.

Annika Eclund (KD)

Emma Henriksson (KD)

Lars-Axel Nordell (KD)

Magnus Oscarsson (KD)

Roland Utbult (KD)